

Projektet formål

Formålet var at udarbejde og analysere rådgivningsmetoder og værktøjer til landmanden og rådgiverens beslutningsgrundlag. Endvidere at producere resultater, konklusioner og forventninger, som matcher landbrugets udfordringer, samt at understøtte rådgivningen med modeller og værktøjer, der håndterer udviklingen indenfor råvarer og finansielle produkter på kort og langt sigt.

Projektets resultater og forventede effekter

Anvendelse af data fra økonomidatabasen er kvalitetssikret og udviklet, dette sikrer robuste anbefalinger og analyser til landmænd og rådgivere. Der er udviklet en kagebog, som sikrer at anbefalinger og konklusioner på basis af casestudier bliver mere sikre. Arbejdet med udvikling af prognosemodeller imødekommer efterspørgslen efter fremskrivninger af økonomien i landbruget. Analyser, data og beregninger til beslutningsstøtte på den enkelte bedrift, samt til belysning af økonomien i erhvervet understøtter strategiske og taktiske beslutninger på alle niveauer, både for landmænd, rådgivere og øvrige samarbejdspartnere.

Projektets aktiviteter

Projektaktiviteterne var struktureret som fire fokusområder:

1. Robuste økonomiske analyser som fundament for robuste konklusioner og anbefalinger

I) Der er afholdt to økonometriworkshops, hvor økonomisk metode og kvalitetssikring af datagrundlaget var vigtige elementer. Dette arbejder er med til at sikre, at der er et godt fundament for robuste konklusioner og anbefalinger.

II) Der er modelleret avancerede, praksisnære metoder til casestudier som er beskrevet i en kagebog. Endvidere er der offentliggjort et eksempel på en caseanalyse.

III) Til brug for bl.a. den eksisterende prognosemodel er der i projektet arbejdet med bl.a. bedriftsspecifikke analyser, procedure for brug af niveau for timeløn baseret på oplysninger fra DST o.a.

2. Beslutningsstøtte til den enkelte bedrift

I) Der er udarbejdet et opdateret datagrundlag indeholdende realiserede og forventede priser til brug for planlægning og budgetlægning med en forholdsvis kort tidshorizont. Konkret er der udviklet nye og opdaterede forventninger til økonomien i kvæg-, svin- og planteproduktionen, offentliggjort i budgetkalkuler, på Farm Tal Online. Samme sted er nye tekniske data for maskinsæt oplistet, ligesom der er udviklet model for differentiering af maskinomkostninger på forskellige jordbundstyper. Ligeledes er der gjort indledende research og analyse af metoder til skøn for en mere langsigtet ligevægt til brug for investeringsberegninger og budgetter. Tilsvarende er der arbejdet med metoder til at afdække underliggende sandsynlighedsfordelinger og scenarier, samt kommunikation af disse.

II) Der er opdateret, videreudviklet og formidlet viden om beregningsmodeller for økonomi i radrensning, sortsvalg i majs og lagring af korn. To værktøjer til benchmarking af de enkelte bedrifter på basis af årsrapporter, til brug i erfagrunder og solorådgivning er videreudviklet. To værktøjer til planlægning af hhv. sædskifte og efterafgrødeøkonomi er videreudviklet. Der er udviklet metoder til estimering af bedriftsspecifikke produktionsomkostninger for såvel salgsafgrøder, foderafgrøder, grovfoder og særligt fokus på maskinomkostninger.

III) Erfaringer fra de bedrifter, der klarer sig bedst, er brugt til at sætte fokus på en lang række aktuelle emner af betydning for økonomien i planteproduktionen. De omfatter bl.a. transportøkonomi i grovfoderproduktionen, værdisætning af gylle og økonomi i hjemmeproduceret protein. God praksis for nabosamarbejde, risikostyring i praksis, økonomi i økologisk planteproduktion. Hertil kommer tre artikler om at opnå rettidighedseffekt i planteproduktion og syv artikler om brug af vejrdervater (vejrcertifikater) i planteproduktionen.

3. Økonomiske perspektiver for erhvervet

I) Der er gennemført fem forskellige regnskabsanalyser og benchmark for planteproduktionen baseret på årsrapporter i Økonomidatabasen. Der er givet bidrag til analyse vedr. bedrifternes evne til at "overleve krisen" og udarbejdet Business Check Planteproduktion, Kvæg og Slagtekalve på basis af produktionsgrensregnskaber fra Økonomidatabasen. Derudover er der gennemført en dybdegående kortlægning af driftsgrenene og erhvervet som helhed for at afdække landbrugsvirksomhedernes økonomiske styrke. Der er ligeledes lavet en stribe produktionsøkonomiske analyser indenfor kvægbruget, ligesom der gennem publikationer er sat fokus på fremstillingspris på mælk og grovfoder.

II) Fire gange årligt udarbejdes og opdateres pris- og indkomstprognoser for erhvervet som helhed og de største driftsgrene.

III) Der er foretaget analyser, der viser erhvervsøkonomiske konsekvenser af både eksisterende og ændrede rammevilkår for primærproduktionen, herunder ovennævnte Kortlægningsanalyse, Landmandsbarometeret, der undersøger landmændenes konjunkturvurdering, undersøgelse af udviklingen i realkreditinstitutternes bidragssatser, analyse af landbrugets egenfinansieringsevne og –ønske samt en undersøgelse af landmænds holdning til forskellige ejerformer. Endvidere er det publiceret en vejledning til værdifastsættelse af jord på baggrund af produktionsværdien samt afholdt en makroøkonomisk seminar for at afdække forhold i omverdenen, der influerer på landbrugsvirksomhedernes økonomi. Der er foretaget analyse af kvægbrugets udvikling frem mod 2020. Der er gennem året publiceret en række notater om mælkeproduktionen, mælkemarkedet og mælkepriserne fremadrettet. Ligeledes er der gennemført analyser af CAP 2013 og dens økonomiske konsekvenser for de enkelte driftsgrene.

IV) Der er foretaget analyse af kapitalgrundlaget for bedrifterne, herunder analyse af størrelsesøkonomi, produktivitet og strukturudvikling, ligesom de ovennævnte analyser af egenfinansieringsevnen, holdninger til ejerformer og Kortlægningsanalysen afdækker et evt. behov og mulighederne for at styrke kapitalgrundlaget for bedrifterne.

4. Praksisnær og effektiv formidling

For at sikre optimal effekt blev flere af analyserne foretaget i et tæt samarbejde mellem forskellige faggrupper. Det tværgående samarbejde i form af workshops, præsentationer og fælles analyser i ekspertgrupper er indgået for såvel udvikling af de statistiske metoder som metoder til casestudier og effektiv formidling af konklusioner og resultater.

Særlig fokus har der været på det tværfaglige samarbejde inden for produktions- og økonomirådgivningen og mellem økonomi- og produktionskonsulenter for at demonstrere synergieffekten herved. Derudover har der afholdt møder med lokale driftsøkonomi- kvæg- og grovfoderrådgiver med fokus på erhvervets økonomiske situation, omkostningerne ved at dyrke grovfoder og værdien af at sikre en høj holdbarhed på kærne. Dette fokusområde vil i udstrakt grad blive koordineret med de aktiviteter, der er beskrevet i "Effektiv formidling af økonomiske analyser". Aktiviteterne komplementerer i vidt omfang hinanden.

Der er udarbejdet pjecer vedrørende økonomien i landbrugets produktionsgrenene: Kvæg, Svin og Planteproduktion. I disse er der samtidig gennem en række temaer sat fokus på aktuelle emner indenfor det produktionsøkonomiske område.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Faglig information er formidlet via vfl.dk samt Landbruksinfo og er blevet præsenteret via demonstrationer i projektet. På fondssitet på vfl.dk er der links til materialet fra alle de gennemførte demonstrationer. Materiale er udleveret på produkt og projektmessen Agromek, ved økonomikongressen samt ved møder m.m.

Projektansvarlig

Klaus Kaiser, tlf. 87 40 51 75 eller 20 135 175, e-mail: kak@vfl.dk
